

Afhalen oud kunstgras. Kilian Peschel: 'Voor ons is een oud kunstgrasveld geen afval, maar een bron van waardevolle grondstoffen.'

‘Als we niets doen, gebeurt er zéker niks; je moet ergens beginnen’

De tool Circulair Materialenplan (CMP) helpt SRO verder op weg naar circulariteit

Het Circulair Materialenplan (CMP) is bedoeld om vaagheid rond circulariteit weg te nemen en het concreet te maken. Tegelijk laat de praktijk zien hoe circulariteit nog een grote uitdaging is. Zoals SRO-projectmanager Mark Vorsteveld het verwoordt in zijn gesprek met Kilian Peschel van leverancier GreenMatter over het toepassen van circulaire producten in de praktijk en de meerwaarde van het CMP: ‘Er zullen vast haken en ogen zijn aan het CMP, zoals we al ondervonden bij Milieu Kosten Indicator (MKI). Maar als we niets doen, gebeurt er zéker niks. Je moet toch ergens beginnen?’

Auteur: Karlijn Raats

Sinds eind 2025 vervangt het CMP het landelijke kader voor circulair materiaal- en afvalbeleid. Het is geen keurmerk en geen verplichting, maar een praktische leidraad die helpt om circulariteit niet alleen te willen, maar ook daadwerkelijk uit te vragen en te onderbouwen in aanbestedingen.

CMP als meetlat en registratie in de hele keten

Peschel van GreenMatter legt uit hoe het CMP in de praktijk werkt: ‘CMP helpt overheden om

BELEID & JURIDISCH

Mark Vorstenveld

'De veranderingen zijn in gang gezet, maar die gaan niet van vandaag op morgen. Circulariteit vraagt veel van fabrikanten en aannemers; het is geen extraatje'

uitvoering en koppelt terug wat in de praktijk wel en niet werkt.

Dat doet SRO ook bij het grootschalig vervangen van sportvelden. Binnen veel projecten in Haarlem past de organisatie circulaire producten van GreenMatter toe. Peschel: 'Denk aan speeltoestellen, kantplanken, (schoonloop)borstelmaten, grastegels voor parkeerterreinen, een terras of fietsstalling, verlichtingspaaltjes met solarverlichting en picknickbanken.' In week 15 en 16 start in Haarlem een project waarbij een 3x3-basketbalveld, een calisthenics-sportvloer en een fietsstalling worden aangelegd. 'Ook daarvoor leveren we de benodigde circulaire producten,' aldus Peschel.

'Beide gemeenten lopen voorop en durven te experimenteren met nieuwe oplossingen,' vertelt Vorstenveld. 'Maar de opschaling van deze circulaire producten naar veel andere gemeenten blijft vooralsnog lastig. Circulaire producten zijn vaak duurder en zolang maar een paar gemeenten ze toepassen, blijven de prijzen hoog,' legt Vorstenveld uit. 'Intussen stapelen oude kunstgrasvelden zich op. Als gemeenten kopen wij kunstgras, dus zijn we als gemeenten, samen met de fabrikant, verantwoordelijk voor de afvalberg. Dat los je niet op met één bankje of bruggetje van één leverancier. Ook is voor een brede inzet van circulaire producten samenwerking tussen afdelingen nodig, zodat toepassingen van oud kunstgras terugkomen in elementen in de openbare ruimte. Pas wanneer meerdere gemeenten dit samen oppakken, ontstaat voldoende vraag en wordt circulariteit betaalbaarder.'

scherpere vragen te stellen: welke materialen hergebruiken jullie precies, in welke hoeveelheden, met welke kwaliteit en hoe is dat vastgelegd? Daarmee wordt circulariteit meetbaar. Meetbaar werken betekent ook dat duidelijk wordt vastgelegd wie waarvoor verantwoordelijk is. 'Die verantwoordelijkheid ligt bij de hele keten,' legt Peschel uit. 'Fabrikanten registreren welke materialen zij gebruiken en waar die vandaan komen. Aannemers leggen vast wat zij verwerken. Gemeenten registreren wat zij inkoop en waar het wordt toegepast.'

Sportpraktijk

Maar hoe pakt dit uit in de praktijk? Scale Up is een samenwerkingsprogramma van de gemeenten Haarlem en Amsterdam dat circulaire innovaties, zoals het hergebruik van kunstgras, sneller en op grotere schaal wil toepassen. SRO voert namens beide gemeenten de projecten uit, vertaalt de ambities naar concrete

Killian Peschel

'Fabrikanten pakken hun rol, maar uiteindelijk moet circulariteit ook worden voorgeschreven door opdrachtgevers.'
Bron: Barbara Fotografie

GreenMatter

GreenMatter maakt veel verschillende producten. Killian Peschel: 'Voor ons is een oud kunstgrasveld geen afval, maar een bron van waardevolle grondstoffen. We proberen in elk product minstens de helft van het materiaal te maken van gerecycled kunstgras. De rest komt meestal van gebruikt plastic afval van consumenten. Soms gebruiken we een beetje nieuw (virgin) materiaal, maar alleen als het echt niet anders kan, zoals bij onze modulaire sportvloeren.' Van de grondstoffen maakt GreenMatter onder meer buitenmeubilair, sportvloeren, infraonderdelen en waterdoorlatende tegels. Alles is ontworpen om opnieuw recyclebaar te zijn. GreenMatter werkt daarbij samen met ketenpartners als Lankhorst, die hun materiaalstromen volledig traceerbaar vastleggen. 'CMP helpt gemeenten grip te houden,' zegt Peschel. 'Het maakt aanbieders vergelijkbaar. In plaats van vage duurzaamheidsclaims kunnen gemeenten beoordelen op concrete data.'

Peschel illustreert: 'In Amsterdam komen elk jaar ongeveer tien oude sportvelden vrij. Volgens het Grondstoffenbeleid 2030 moet een gemeente dan minstens de helft van de materialen recyclen. Dat lukt nu nog niet helemaal. Maar met een aantal projecten, zoals twee grote waarbij het materiaal bijvoorbeeld wordt gebruikt voor beschoeiing, komen we al een stuk dichterbij dat doel. Als meer gemeenten

Project HMHC Saxenburg, Haarlem.

op deze manier naar hun projecten kijken, zet dat serieus zoden aan de dijk voor de circulaire economie. Er worden stappen gezet, maar de budgettaire mogelijkheden verschillen per gemeente.'

Uitdagingen bij aanbestedingen

SRO besteedt zelfstandig aan en zal het CMP regelmatig gebruiken, evenals instrumenten als de Milieu Kosten Indicator (MKI) en materialenpaspoorten. 'Al dit soort tools helpen bij het maken van betere afwegingen, maar lossen niet alles op,' maakt Vorsteveld de kanttekening. 'Ze zorgen ervoor dat je in je aanbesteding heel duidelijk kunt omschrijven wat je wilt. Dat is allemaal mooi, maar tegelijkertijd ben je gebonden aan aanbestedingsregels en de mogelijkheden van de marktpartijen. Want in aanbestedingen kan SRO niet toeschrijven naar één specifieke partij of oplossing, omdat concurrentie moet worden toegestaan.' Toch

staat Vorsteveld pal voor de circulariteitstools. 'We gaan er dit jaar echt mee werken. Er zullen vast haken en ogen zijn, zoals we al ondervonden bij MKI. Maar als we niets doen, gebeurt er zéker niks. Je moet toch ergens beginnen?'

Kennisdelen en samen blijven praten

Voorals grotere gemeenten nemen nu de eerste risico's. Maar echte opschaling, om de circulaire economie aan te jagen, vraagt om samenwerking. 'Gemeenten, maar ook adviesbureaus zullen anders moeten gaan denken,' vindt Vorsteveld. 'SRO probeert in elk geval de kennis te vergroten door ervaringen te delen, projecten te laten zien en andere gemeenten uit te nodigen om te komen kijken. Door uit te leggen waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt, ontstaat begrip en versnelling.' Volgens Vorsteveld is één ding daarbij doorslaggevend: 'Het allerbelangrijkste is dat gemeenten, sportbedrijven, adviesbureaus, aannemers en leve-

ranciers met elkaar in gesprek blijven. Aanbesteden draait nu vaak om regels en boetes. Maar circulariteit vraagt om vertrouwen, realisme en samenwerking. Tools als CMP helpen op weg, maar alleen door open communicatie en vertrouwen blijven er genoeg aannemers over en kunnen gemeenten blijven werken aan kwalitatief goede sportvelden.'

Peschel, tot slot: 'Het is vooral belangrijk dat iedereen in de keten aan tafel blijft, óók de leverancier van de grondstof. Als markt moeten we samen nadenken over hoe we circulariteit concreet vormgeven. Maar het idee dat je een kilo kunstgras een-op-een weer tot een kilo kunstgras verwerkt, is in de praktijk door de totale kosten en footprint van het prerecyclingproces bijna een utopie. En zoals ik al zei: fabrikanten pakken hun rol, maar uiteindelijk moet circulariteit ook worden voorgeschreven door opdrachtgevers.'

'Als gemeenten zijn we, samen met de fabrikant, verantwoordelijk voor de afvalberg'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!